

Plaatselijke aanduiding monument

Grote Markt 5, 6511KA Nijmegen

Aanwijzingsbesluit
ntb

ID-code
3273

Redengevende omschrijving van het monument

INLEIDING

Na de vaststelling van het wederopbouwplan voor Nijmegen in 1950, begon de herbouw van de binnenstad in 1955 in het commerciële hart uit het plan: de winkelloop Broerstraat - Burchtstraat en Plein 1944. Veel bedrijven keerden terug op dezelfde plaats als voor de oorlog. Enkele percelen werden samengevoegd. In het wederopbouwplan is het vooroorlogse, licht gebogen tracé van de Broerstraat aangehouden. De straat is iets verbreed. De voorgevels samen vormen de buitenzijden van gesloten bouwblokken met daarachter gelegen expeditiehoven: een ruimtelijke oplossing om het winkelpubliek ruim baan te geven aan de voorkant en de bevoorrading te regelen aan de achterkant. W.J. Gerretsen, de supervisor, hanteerde per straat eenheid in schaal. Ook pakte hij de panden pandsgewijs aan. De panden variëren daardoor in vorm, kleur en materiaal. En in het straatbeeld ligt de nadruk op de ritmiek en continuïteit van de gevelwand. De architectuur is daaraan dienstbaar. Door de pandsgewijze aanpak sluit de wederopbouwarchitectuur aan op de vooroorlogse bebouwing. In de jaren vijftig ontwikkelde zich een mengvorm van traditionalistische en modernistische architectuur. Van de woonwinkels en warenhuizen zijn de meeste oorspronkelijke puien verdwenen door de dynamiek in de detailhandel.

TYPERING VAN HET MONUMENT

Warenhuis op breed en diep hoekkavel, gelegen op een prominente plek aan de Grote Markt, onderkelderd en drie bouwlagen hoog. In 1957-1958 door A. Elzas uit Amsterdam ontworpen in modernistische stijl. Lager dan het flankerende V&D-pand waarmee het aflopende straatverloop richting Stikke Hezelstraat werd gevolgd. Aan de Augustijnenstraat is eveneens een neergaand straatverloop waardoor de puihoogte oploopt.

Aan beide straten zijn entrees gelegen. Een derde entree in de afgeschuinde hoek is later weggewerkt met travertin. Vliesgevels door ranke kolommen travertin verdeeld in traveeën waarin aluminium puien met (oorspronkelijk) zwart glas en spiegelglas. Aan de Grote Markt ter weerszijden van de ingangspartij staan karakteristieke aluminium zuiltjes voor de etalages in lijn met de kolommen. Op verdiepingshoogte, over de gehele breedte, stalen, verticale tuimelramen in vuren houten kozijnen. Het geheel is omlijst door gezoete travertin platen. De wat bredere Augustijnenstraat-zijde kent een identieke gevelopbouw. In plaats van etalages hier een reeks karakteristieke aluminium 'kastetalages' gevolgd door de entreepartij aan de zijde.

WAARDERING

Grote Markt 5 maakt stedenbouwkundig onderdeel uit van het wederopbouwplan van de Nijmeegse binnenstad en is hier een expressie van. Stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging op een prominente plek in de stad. En vanwege het samengaan van de vernieuwende architectuur met de

Vervolgvel

1

vooorlogse pleinwanden door de schaal van de gelede vensters te laten aansluiten op de venstermaat van de omringende bebouwing.

Er is sprake van ontwerp kwaliteit van de gevels vanwege de vliesgevel van aluminium en glas waarmee een licht, open en horizontaal geled gebouw de idealen van het Nieuwe Bouwen weerspiegeld.

Het beeldbepalende karakter van het pand is onvervangbaar in relatie tot de context van de Nijmeegse binnenstad.

Bronnen:

Atlas van de wederopbouw, Nederland 1940-1965. Ontwerpen aan land en stad, A. Blom (red), nai 010 uitgevers, 2013

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 1: inventarisatie, 2003

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 2: waardering en beleid, 2005

Gebouwendossier Regionaal Archief Nijmegen

[einde omschrijving]

Kadastrale tenaamstelling	gegevens december 2021
Kadastrale aanduiding	
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	7660

foto's op vervolgblad

Vervolgvel

2

Monumentenregister Nijmegen

Grote Markt 5, ID-code 3273

2022-02-08

0 10 20m
Schaal 1:500